

/ MONARD - D'HULST /
ADVOCATEN - AVOCATS - ATTORNEYS-AT-LAW

Een uitbreiding van de Euthanasiewet?

Dr. Evelien Delbeke
Advocaat - gastprofessor UAntwerpen
Evelien.Delbeke@monard-dhulst.be

Overzicht

1. Minderjarige patiënten
2. Dementerende patiënten
3. Psychiatrische patiënten
4. Geïnterneerden

/ MONARD - D'HULST /
ADVOCATEN - AVOCATS - ATTORNEYS-AT-LAW

MINDERJARIGEN

a. Juridisch kader

- Euthanasiewet van 28 mei 2002:
  - enkel handelingsbekwamen of ontvoogde minderjarigen
  - ontvoogding: omzeiling mogelijk?
- Redenen destijds voor uitsluiting:
  - aanzienlijke verzwaring Euthanasiewet
  - problematiek onvoldoende uitgeklaard
  - bescherming minderjarigen

b. Openstellen voor minderjarigen?

- Contra:
  - bescherming minderjarigen
  - tot op heden geen vervolging
- Pro:
  - praktijk
  - disproportionele pijnbestrijding
  - (rechts)onzekerheid
  - controle, evaluatie en transparantie
  - ondraaglijk lijden

Woensdag

06.11.2013

Gratis te downloaden op www.demorgen.be

DMorgen

Euthanasie voor kinderen. Nu.'

KINDERARTSEN
EISEN
UITBREIDING
VAN WET

In een opmerkelijke open brief roepen zestien kinderartsen - ook van katholieke ziekenhuizen - op om nu meteen euthanasie voor kinderen te regelen. De gevallen die ze in hun praktijk zien, zijn te schrijnend. De Senaat debatteert vandaag over het onderwerp. Een wisselmeerderheid, zonder CD&V, is mogelijk in de maak om het plan erdoor krijgen.

Een kinderarts getuigt:

“Een hele nacht heeft het geduurd, eer we de juiste dosering hadden gevonden. Het meisje is uiteindelijk 's ochtends overleden. Niemand schrok toen het nieuws bekend raakte dat ze er niet meer was. Een kind van twaalf, met terminale kanker. Gestorven in haar bed, maar met de hulp van haar ouders. De pijn was ondraaglijk geweest. Ze wilde dat het ophield, daar was ze heel duidelijk over. Het was genoeg geweest.”

“De ouders wilden haar wil respecteren, maar ze vonden nergens gehoor. De huisarts was niet van plan hen te helpen. Als zulke

c. Voorwaarden?

- Wetsvoorstel meerderheidspartijen
  - Idem Euthanasiewet
  - Bijkomend
    - 'oordeelsbekwame' minderjarige
    - kinder- en jeugdpsychiater of psycholoog moet wilsbekwaamheid attesteren
    - (schriftelijk) akkoord van de ouders

c. Voorwaarden?

- Al dan niet leeftijdsgrens
- Al dan niet voor psychisch lijden
- Overlijden al dan niet binnen afzienbare termijn
- Al dan niet *third opinion*
- Al dan niet veto van ouders?
- Euthanasieverklaring?
- Wilsonbekwame minderjarigen?

/ MONARD - D'HULST /
ADVOCATEN - AVOCATS - ATTORNEYS-AT-LAW

DEMENTERENDEN

a. Juridisch kader

- Actueel euthanasieverzoek
  - bij wilsbekwame patiënt
  - voor zover voldaan aan voorwaarden
  - cruciaal: wilsbekwaamheid
- Euthanasieverklaring
  - bij wilsonbekwame patiënt
  - onomkeerbare toestand van **buiten bewustzijn**
  - NIET voor dementie

b. Uitbreiding euthanasieverklaring?

- Contra:
  - verandering van wensen / van persoon
  - sociale druk tot euthanasie en risico op misbruik
  - geen direct contact met de patiënt
- Pro:
  - zelfbepalingsrecht
  - cf. comateuze of permanent vegetatieve toestand
  - voorkomen van te vroege euthanasie
  - geruststelling voor sommigen

c. Wetsvoorstellen tot uitbreiding

Wetsvoorstel 7 juli 2004

“zich van zijn eigen persoonlijkheid niet meer bewust is”

Wetsvoorstel 9 mei 2012

“zich niet meer bewust is van zijn eigen persoon, zijn mentale en fysieke toestand en zijn sociale en fysieke omgeving”

Wetsvoorstel 3 juli 2013

“in het geval van een hersenaandoening een dergelijk gevorderd stadium heeft bereikt dat hij zich in de fysieke en/of psychische toestand bevindt die hij in zijn wilsverklaring heeft beschreven”

/ MONARD - D'HULST /
ADVOCATEN - AVOCATS - ATTORNEYS-AT-LAW

PSYCHIATRISCHE PATIËNTEN

a. Juridisch kader

- Voorwaarden voor actueel verzoek
  - handelings- en wilsbekwaam
    - functionele beoordeling van wilsbekwaamheid
  - ernstige en ongeneeslijke aandoening
    - fysiek óf (louter) psychische aandoening
  - aanhoudend en ondraaglijk lijden
- Euthanasieverklaring
  - bij wisselend ziektebeeld?
  - bij blijvende wilsonbekwaamheid?

b. Uitzonderlijke behoedzaamheid

- Bij beoordeling van de wilsbekwaamheid
- Bij ongeneeslijkheid van de aandoening
- Bij procedurele stappen:
  - Belang van *second opinion*
  - En *third opinion* (niet binnen afzienbare tijd overlijden)

/ MONARD - D'HULST /
ADVOCATEN - AVOCATS - ATTORNEYS-AT-LAW

GEÏNTERNEERDEN

10/17/13

Geïnterneerde verkrachter vraagt euthanasie in kort geding - De Standaard

RECHTER MOET DUIDELIJKHEID BRENGEN

Geïnterneerde verkrachter vraagt euthanasie in kort geding

17/10/2013 | Van onze redacteur Nikolas Vanhecke

Een psychiatrische patiënt die is opgesloten, heeft een kort geding tegen de gevangeniswezen opgestart omdat er geen antwoord komt op zijn vraag om euthanasie.

Universiteit Antwerpen

a. Juridisch kader

- Euthanasievraag onafhankelijk van setting
- Materiële voorwaarden
  - handelings- en wilsbekwame patiënt
  - aanhoudend en ondraaglijk lijden dat niet gelenigd kan worden
  - ernstige en ongeneeslijke aandoening

b. Frank Van den Bleeken

- Handelings- en wilsbekwaam
- Ernstige en ongeneeslijke aandoening?
  - Redelijk behandelingsperspectief?
    - Curatieve behandeling
    - Proportionaliteit
    - Resultaat binnen aannemelijke termijn

b. Frank Van den Bleeken

- Aanhoudend en ondraaglijk lijden
  - als gevolg van de ernstige en ongeneeslijke aandoening?
  - niet te lenigen?
  - geen redelijke andere oplossing?
    - Cf. alternatieven in buitenland
- Besluit
  - Euthanasie niet bedoeld voor gevallen waarin beleid voor geïnterneerden tekort schiet

Besluit

- Euthanasie vandaag reeds mogelijk voor:
  - Ontvoogde minderjarige
  - Beginnende dementie o.b.v. actueel verzoek
  - Psychiatrische aandoening, met behoedzaamheid
  - Geïnterneerden, voor zover binnen wettelijk kader
- Uitbreiding is wenselijk voor:
  - Alle minderjarigen:
    - Wilsbekwaam: euthanasie
    - Wilsonbekwaam: levensbeëindiging zonder verzoek
  - Vergevoerde dementie obv euthanasieverklaring

Meer?

E. Delbeke,

*Juridische aspecten van zorgverlening aan
het levenseinde,*

Antwerpen, Intersentia, 2012, 1247 p.

/ MONARD - D'HULST /
ADVOCATEN - AVOCATS - ATTORNEYS-AT-LAW

Een uitbreiding van de Euthanasiewet?

Dr. Evelien Delbeke
Advocaat - gastprofessor UAntwerpen
Evelien.Delbeke@monard-dhulst.be